

**М.Г. Дмитренко, канд. екон. наук., проф.,
Черкаський інститут банківської справи
Університету банківської справи НБУ**

ІНСТРУМЕНТАРІЙ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛІТИКИ НАРОЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ НАСЕЛЕННЯ

Формування міцного фінансового підґрунтя соціально-економічного розвитку України у посткризових умовах передбачає необхідність формування на державному рівні комплексної політики у сфері залучення грошових заощаджень населення в інвестиційні процеси. Проблему залучення заощаджень в організований обіг ускладнює відсутність чіткої законодавчої бази з даної проблематики, а отже, і в цілому державної стратегії активізації використання грошових заощаджень населення як джерела інвестиційних ресурсів економіки.

Отже, посилення інвестиційного фактора грошових заощаджень населення полягає не стільки в нарощуванні ощадного потенціалу населення, скільки в докорінній зміні його структури, актуалізуючи необхідність розробки методичних основ та прикладного інструментарію інвестиційно-ощадної політики. Адже навіть наявні обсяги заощаджень громадян України є досить значними і становлять в середньому за останнє десятиліття 11,86 % всіх доходів населення.

Основними методами реалізації політики нарощення інвестиційного потенціалу населення слід розглядати правові, адміністративно-економічні, інституціональні, інформаційні, соціально-психологічні.

Недостатня розробка *правових методів* регулювання ощадної сфери збільшує ступінь правового, економічного і політичного ризику, якщо вкладник-інвестор не має у своєму розпорядженні достатніх засобів захисту вкладених коштів. Діяльність державних органів влади у сфері удосконалення правової бази ощадного процесу повинна здійснюватися за такими напрямками: нормотворчість; правова допомога організаціям, що акумулюють кошти населення; забезпечення правового захисту прав та інтересів дрібних інвесторів.

Адміністративне регулювання інвестиційної діяльності населення у сучасних умовах розвитку ринку заощаджень покликане здійснювати такі завдання: безперервний контроль за діяльністю фінансових установ, що займаються залученням заощаджень населення; регулярний моніторинг ризиків і поділ відповідальності за їх наслідки; орієнтація процесу залучення заощаджень на інвестування в

реальний сектор економіки; пріоритет захисту всіх учасників ощадного процесу при розвитку системи регулювання ринку; впровадження механізмів податкового стимулювання фінансових установ.

Інституціональне регулювання включає: удосконалення інфраструктури депозитного ринку; формування нових організаційно-господарських структур, які залучають грошові кошти населення; розподіл обов'язків і повноважень з регулювання ощадної сфери; забезпечення контролю і нагляду за діяльністю учасників ринку, які залучають грошові кошти.

Інформаційні методи зобов'язані забезпечити всіх суб'єктів інвестиційно-ощадного процесу систематизованими даними про стан ринку заощаджень, маркетингові розробки, системою надання консалтингових послуг тощо. Серед основних напрямків реалізації інформаційного методу варто виділити інформаційне забезпечення, аналітичну підтримку, консультації і навчання, рекламу.

В умовах нестабільної економіки і високого ступеня недовіри населення до фінансово-кредитних установ і держави в цілому значну роль в управлінні ощадними процесами набувають *соціально-психологічні методи*, зорієнтовані на “власників” заощаджень.

У цілому зазначені методи тісно взаємодіють і утворюють єдину систему. Найбільший ефект від застосування цих методів може бути досягнутий тільки при правильному їх поєднанні. Недооцінка та ігнорування одного з них не сприяє забезпеченню ефективної реалізації інвестиційної політики. Більше того може призвести до негативних наслідків і прийняття необґрунтованих рішень.

Отже, поєднання організованих форм зберігання заощаджень населення з інвестиційними мотивами слід розглядати як ключовий момент досягнення мети ефективного використання заощаджень і в інтересах власників коштів, і для розвитку вітчизняної економіки.